

DOLENJSKI LIST

Glasillo Socialistične zveze delovnega ljuds

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak petek. — Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za tiskovništvo 900 din oziroma 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Komunalni hiši v Novem mestu, št. 60-KB-16-Z-24

Štev. 25 (328)

eto VII

NOVO MESTO, 22. JUNIJA 1956

Urednik: Okrajni odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Pošt. predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska časopisno-založniško podjetje »Slov. poročevalce« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Plevel

POSVET LJUDSKIH POSLANCEV V NOVO MESTU

Več pojasnjevanja NOTRANJE GOSPODARSKIH UKREPOV

Sestanka v Novem mestu so se 13. junija udeležili ljudski poslanci: Jože Borštnar, Janez Hribar, Tone Šuštaršič, Franc Pirkovič, ing. Jože Levstik, Avgust Jazbinšek, Tone Fajfar, Matija Maležič, Stane Smid, Martin Zupelj, Feliks Razdrih, Franc Kerač, Ljudez Murn, Franc Kresc in Jože Klarič.

Ljudski poslanci so se tokrat pogovorili o političnem stanju v

»BELSADOV« izvoz v tujino

Se ta mesec bodo iz črnomelj-ske tovarne Belsad izvozili v Zahodno Nemčijo 120.000 litrov jabolnatega soka v balonih po 25 litrov. Pretekli teden so obiskali Belsad tudi trgovski zastopniki iz Stockholma, ki se zanimajo za izvoz sadnih sokov na Svedsko. Kolektiv tovarne je v domači delavnici sam izdelal potrebne naprave za proizvodnjo jabolnatega soka: pasteurizator, pralni stroj ter napravo za sterilizacijo in avtomatično zapiranje steklenic.

Nadaljevanje del pri gradnji večjih vodovodov na Dolenjskem

Pred kratkim smo poročali, da je za gradnjo vodovoda v občini Črnomelj dodeljena pomoč 40 milijonov din. Tako kot za dela na tem vodovodu, je dodeljena podpora tudi za nadaljevanje gradnje ostalih večjih vodovodov na Dolenjskem, kjer so se dela že pričela.

Za nadaljevanje del pri vodovodu v občini Metlika je odobrena pomoč v znesku 19 milijonov din, za vodovod v Suhli krajini 12 milijonov din in za vodovod Stična-Trebnje-Dobernik 40 milijonov din.

okrajih, s čimer so uvodoma seznanili ostale poslance tovarišice Jože Borštnar, Janez Hribar in Franc Pirkovič.

Zunanjo politiko naše države na splošno ljudje dobro ocenjujejo in pravilno vrednotijo napore Jugoslavije za mirno in enakopravno sodelovanje med državami ter mir v svetu. Zaradi premajhnega pojasnjevanja in tolmačenja naših notranjih gospodarskih ukrepov pa le-teh ljudje vedno ne razumejo kot so misljene. Uvedba takih kot oblike zbiranja sredstev za določene namene za pospeševanje gospodarstva, zlasti kmetijstva, je bila ponekod predmet kritike, češ da pomeni to zatiranje kmetov, čeprav je res prav obratno. Brez kreditov ni mogoče dvigati kmetijstva kot ostalih panog gospodarstva, zato pa je treba sredstva za ta namen tudi zbirati.

Razumljivo je, da so gozdni posestniki in ostali potrošniki le-ta pozdravili odpravo takse na žagan les za lastne potrebe. Tudi taksa na vozove je za hribovite vasi manjša kot v ravninskih predelih. Prijav taksi zavezanih stvari pa ponekod niso vzeli dovolj resno. Zlasti so netočne številke za samorodnice. Zaradi tega bo potrebno izvesti kontrolo. Za primere, kjer je bila prijava netočna, predvideva zakon povzemanje takse za 50 odstotkov.

Novo teritorialne enote — občine so se naloge lotile resno, toda šibak občinski kader ni kos vsem nalogam. Občinski ljudski odbori in svetovi je potrebno pomagati. V manjših občinah pomenijo stroški administracije dokajšnje finančno breme. Zlasti letos, ko so proračuni zelo stisnjeni. Pozitivno je, da so občinski ljudski odbori pričeli iskati možnosti za gospodarski napre-

dek. Tega ni opaziti samo v občini Kostanjevica, kjer se ljudski odbor bolj izgublja v razpravah, ali je bil predsednik občine po pravici obsojen na zaporno kazen ali ne. Ti odnosi hrome vsako delo za napredek občine in je skrajni čas, da bi prenehali s takim občinskim gospodarstvom in ljudi, ki se na napredek občine ne brigajo, razrešili dolžnosti.

Kmetijsko združništvo je slej ko prej najboljša oblika za razvijanje kmetijstva, zato mu je treba posvetiti vso pozornost. Predvidene zadružne poslovne zveze bodo lahko veliko storile za krepitev kmetijske proizvodnje. Ljudski poslanci ing. Levstik je menil, da je treba v načrtu za povečanje kmetijske proizvodnje povezati tudi predelovalno industrijo, n. pr. tovarno Belsad, kjer je taka industrija važen pospeševalec kmetijske proizvodnje in hkrati njen odjemalec.

Veliko so poslanci razpravljali o tem, kako dvigniti narodni dohodek v bolj odročnih krajih in

vaseh. Industrije ni mogoče graditi povsod, za manjša obrtna podjetja pa je marsikje dovolj pogojev. S pravilnim naprednim gospodarstvom je tudi v takih krajih možno povečati dohodek ljudi. Treba se je pač oprijeti takih panog, ki so najbolj donosne za domači okoliš. Živinoreja z dobro pasmo, sadjarstvo, pridelovanje zdravilnih zelišč in drugo so panoge, ki uspevajo tudi v višinskih vaseh in s katerimi se lahko poveča narodni dohodek prebivalcev.

V razpravi se je pokazalo, da nekateri ljudski poslanci, ki sicer ne stanujejo na območju dolenjskih okrajev, dobro poznajo probleme svojih volilnih enot, kar kaže, da se zanje zanimajo in da jih obiskujejo. Potrebno je, tako so poudarili na sestanku, da grede poslanci še več med volivce, da se udeležujejo zborov volivcev, se ljudskih odborov in po možnosti tudi se raznih svetov ter posvetovanj aktivistov. To je bil tudi sklep sestanka.

Pred obiskom patrol brigade VDV

Kot je bilo že objavljeno, bo 1. julija na Rožah pri Mirni velika proslava brigade VDV. Priprave so v teku, vodi jih poseben odbor pri Zvezli borci.

Pred proslavo bodo patrle posameznih bataljonov te brigade obiskale svoja operativna področja v času NOB. Obiskale bodo svoje stare znance, partizanske družine in posamezne borce ter aktiviste, ki so jim takrat nudili pomoč ali sodelovali

z njimi. Pot patrol pa bo šla tudi do spomenikov in grobov padlih borcev.

Patrola I. bataljona bo šla na pot 28. junija jutraj iz Brezje, Obiskala bo Dobovo in se vrnila v Brezje, kjer bo sprejem in miting. Popoldne bo nadaljevala pot skozi Cerklje v Sušno in Črnoče vas, od tam pa v Kostanjevico, kjer bo prav tako miting in polaganje venca pred spomenikom padlim borcem. V Kostanjevici bo patrle prenočila, drugo jutro pa nadaljevala pot v Sentiernjo, Pletanje, Orešnico in Smoleno vas, kamor bo prispela popoldne 30. junija. Ta dan se bo udeležila proslave krajevnega praznika v Gotni vasi. Naslednji dan, 30. junija, bo nadaljevala pot skozi Pogance, Bičrno vas in Uršna sela v Dolenjske Toplice.

Patrola II. bataljona bo šla na pot prav tako 28. junija jutraj iz Črnomlja. Ta dan bo obiskala Tribuče, Bojance, Pribince, Adlešiče in Vinico, kjer bo sprejem, takoj na to pa bo nadaljevala pot proti Dragatušu, kjer bo sprejem in polaganje venca pred spomenikom. Iz Dragatuša bo šla na Tančovo goro in v Dobliče, kjer bo odkrile plošče, nato pa nazaj v Črnomelj, kjer bo zvečer sprejem. Drugi dan bo obiskala Griblje, Krasino, Gradac, Podzemelj, Otok, Semeč, Črešnjevce in Metliko. Sprejema bosta v Gradcu in Metliki. Takoj nato bo šla na Suhor, kjer bo na kraju, koder je bil ustanovljen ta bataljon, večji partizanski miting. Tam bo patrle prenočila, drugi dan pa nadaljevala pot v Dolenjske Toplice.

Izhodišče patrle III. bataljona bo Mirna peč, IV. bataljona Zirovnica-Cerknica in V. bataljona Brkini in Primorske. Patrle vseh petih bataljonov pridejo 30. junija v Dolenjske Toplice.

Nov most čez Dobljčico pri Črnomlju

V nedeljo popoldne bodo blizu tovarne »Belsad« v Črnomlju slovesno izročili v promet nov lesen most čez Dobljčico. Zgradila ga je enota novomeške garnizije JLA pod vodstvom poročnika Miloša Pilca, uporabljal pa ga bodo za krajši dohod v stanovanjsko kolonijo delavcev in nameščenecv, kakor tudi za potrebe okoliških kmetov.

V nedeljo mladinsko zborovanje na Frati

Za zaključek »Mladinskega tedna«, ki je bil od 24. maja do 24. junija, priredita občinska komiteja LMS Straža-Toplice in Žužemberk v nedeljo, 24. junija, veliko mladinsko zborovanje na Frati. Mladinci si najprej prvo skupino kaznivih dejanj, ki so naperjena proti našemu gospodarskemu sistemu oziroma družbenemu premoženju, »Gospo-

V torek — občni zbor Okrajne zadružne zveze

Predsedniki in upravniki kmetijskih zadrug našega okraja so se v četrtek 14. junija zbrali skupno s predsedniki občinskih svetov za kmetijstvo na posvetovanje, kjer so se s tovariši z okrajne zadružne zveze pogovorili o nadaljnjih nalogah in razvoju zadružništva. Ob dobri udeležbi so se v plodnem razpravljanju pomenili zlasti o ustanavljanju poslovnih zvez v okraju in o ostalih prečitih vprašanjih s področja kmetijstva. Predvsem so se pogovorili, kako bi začeli ustanavljati kmetijske proizvajalne zveze, kako se bodo vzdrževale in s čim bodo pospeševale razvoj kmetijstva. Za zdaj bi ustanovili v okraju gospodarsko poslovno zvezo, v katero bi se vključila vsa dosedanja zadružna podjetja in vsa gospodarska dejavnost, ki je bila doslej pri OZZ.

Obširneje bodo predstavniki dolenjskih zadrug razpravljali o teh nalogah na rednem letnem občnem zboru okrajne zadružne zveze, ki bo v torek, 26. junija, v Novem mestu. O teh vprašanjih pa bo podrobneje pisal naš list v novi prilogi »Dolenjsko kmetijstvo«, ki bo prikratk izšla 29. junija kot glasilo okrajne zadružne zveze.

Naglo se približuje pomembna obletnica novomeškega Prosto-voljnega gasilskega društva. To bo velik praznik za društvo, pa tudi za vso Dolenjsko, saj je bilo prav novomeško gasilsko društvo kot prvo na Dolenjskem matično društvo vsem kasneje ustanovljenim gasilskim društvom ter njih vodnik, učitelj in vzornik. Društvo je od vsega začetka skrbelo za vzgojo kadra. — Gornja slika nam nazorno kaže primer gašenja z 25 metrov visoke raztegljive »magirus« lestve. Sicer je model lestve še močno zastarel in bi društvo nujno potrebovalo modernije leste, vendar je zdaj še ne more nabaviti. Zato so vaje s stare zelo neokretno lestvijo še toliko potrebnejše.

Bukovim gozdom nad Tančovo goro v pomoči

Kot smo že poročali, je pričelo bukovno drevje v gozdo-vih nad Tančovo goro postopoma propadati. Strokovnjaki, ki so opazili ta pojav že pred leti, niso vedeli, kaj je temu vzrok. Na povabilo okrajne gozdne uprave in Gozdarskega inštituta Slovenije je prišel te dni na Dolenjsko svetovno znani strokovnjak za zaščito gozdov in specialist za bukovino profesor Kostić iz Beograda. Ogledal si je ogrožene bukove sestoje in ugotovil, da bi posredni nikarkoli posebna bolezen, pač pa naroden pojav izumiranja ene drevesne vrste na določenem območju.

Na podlagi ugotovitve tega strokovnjaka in obširne razprave je bil sprejet zaključek, da je treba bukovno drevje posekati, dokler je les še kaj vreden. To pa je treba napraviti zelo previdno in po načrtu, da ne bi na tem kraju nastale kraške golčave. Izsekavati bo mogoče samo hkrati s pogozdovanjem, odnosno bo potrebno ponekod prej pogozditi kot posekati bukve. Najprej bodo napravili načrt za pogozdovanje tega predela in zgradili cesto v dolžini 9 km. Načrt za oboje že pripravljajo. Ogroženi gozdovi: leže na območju novomeškega in kočevskega okraja.

Borba proti kriminalu vključuje slehernega poštenega državljana

Področje, o katerem malokdaj pišemo, precej večkrat pa o njem govorimo in razpravljamo v najrazličnejših zvezah, je delovanje državnih organov za notranje zadeve. Njim je zaupana odgovorna skrb za red in mir v državi, za varnost državljanov in ljudskega premoženja, za promet, požarno varnost in še za marsikaj, kar zanjemo z enotnim izrazom »notranje zadeve«. In s temi »notranjimi zadevami« ima preji ali slej opravka vsak državljan, bodisi da potrebuje dokument o rojstvu in državljanstvu, osebno izkaznico ali kaj drugega, bodisi če krši predpise in zakone.

Okrajni svet za notranje zadeve je na zadnji razširjeni seji razpravljal o enem izmed svojih delovnih področij — o kriminalu in delu kriminalistične službe v letu 1955. Poleg

zanimivih številk in ocene kriminalitete so članj sveta s predstavniki sodišča, tožilstva in inšpekcijskih služb OLO govorili zlasti o ukrepih, kako preprečiti kriminalna dejanja. Kakor sieherno delo ljudske oblasti je tudi področje sveta za notranje zadeve stvar celotne družbe, naših množičnih organizacij, družine in šole, organov za socialno skrbstvo in vseh ostalih činiteljev, ki vplivajo na vzgojo in življenje posameznika in družbe kot celote. Zmanjševanje kriminalnih dejanj je v mnogih primerih odvisno od vseh, ki smo jih pravkar našli. Da bi bilo takih dejanj manj, si želi vsak naš pošten državljan, ki pa hkrati strogo obsoja vsak primer, kjer se skušajo posamezniki okoristiti na račun družbe ali posameznika.

ne prijavljajo. Malomaren odnos do tega vprašanja, pomešan z brezbriznostjo in familiarnostjo, je resna nevarnost za razširjenost kriminala v gospodarstvu.

Lani so organi za notranje zadeve odkrili v okraju 246 kaznivih dejanj v socialističnem gospodarstvu in ovrhili tožilstvu 308 oseb, ki so povzročile skupno škodo za dobre 3.400.000 dinarjev. Od tega je bilo 88 primerov nedovoljenega trgovanja, 13 ponesverb, 10 primerov nevestnega gospodarstva poslovanja, 8 primerov ponarejanja listin, 61 tatvin, 13 vlomov, 9 zatajevanj in goljufij ter 2 požiga.

KRIMINAL V SOCIALISTIČNEM GOSPODARSTVU

Organi za notranje zadeve v okraju so v letu 1955 obravnavali in prijavili javnemu tožilstvu 1.062 kaznivih dejanj. V primerjavi s prejšnjimi leti ta številka ni kaj bistveno večja, na pa tudi nobenih znakov, da bi kriminaliteta v okraju padala. Poglejmo si najprej prvo skupino kaznivih dejanj, ki so naperjena proti našemu gospodarskemu sistemu oziroma družbenemu premoženju, »Gospo-

darski kriminal«, kakor mu nazadnje pravimo, obsega vsa dejanja, s katerimi je kakorkoli škodovano družbeno premoženje in narodno gospodarstvo sploh. Medtem ko na primer zasebni oškodovanec hitro prijavl najmanjšo tatvino ali škodo, pa v našem socialističnem gospodarstvu prav organi za notranje zadeve nujno ugotavljajo, da kolektivni, podjetja in njihova vodstva kaznivih dejanj

(Nadaljevanje na 2. strani)

26. JUNIJA

začetek fluorografiranja

Najobsežnejša zdravstvena akcija letošnjega leta se začne v torek 26. junija: skupina zdravnikov-specialistov bo v tem in prihodnjem mesecu preslikala (fluorografirala) pljuča vseh nad 15 let starih prebivalcev občin Žužemberk, Straža-Toplice, Novo mesto, Sentiernjo, Kostanjevica, Podbočje, Trebnje, Mirna in Mokronog. S tem bomo ugotovili vsa žarišča tuberkuloze (jetike), kateri smo napovedali najostrejši boj. Zdravljenje je nevarne in zahrbitne bolezni je brezplačno, potrebno pa je, da se vsi množično in brez izjem udeležimo fluorografiranja pljuč na kraju, ki je določen za našo vas, naselje ali ulico. Le če se bomo vsi udeležili fluorografiranja, bo uspeh te pomembne akcije zagotovljen, veliki stroški tega dela pa opravičeni z odkritjem vseh žarišč jetike!

Dokajmo našo državljansko zavest s stoddostno udeležbo na letošnjem fluorografiranju. Za naše zdravje in zdravje naših otrok bo OLO izdal za fluorografsko akcijo nad 2 miliona dinarjev, zato naj nihče ne manjka pri tem koristnem zdravniškem pregledu!

NAČRT FLUOROGRFARKE AKCIJE ZA OBČINO ŽUŽEMBERK

Dne 26. junija 1956:

Dopoldne na Dvoru za vasi: Dvor in Podgozd ob 6.30 — V Slačici vas in Gor. Kot ob 8.30. — Popoldne na Dvoru za vasi: Jama ob 15. uri, Vinkov vrh in Dol. Kot ob 16.15. — V Sadiniji vasi za: Sadinjo vas ob 18.15.

Dne 27. junija 1956:

Dopoldne v Sadiniji vasi za vasi: Mačkovec in Trebča vas ob 6.30. — V Sred, Lipovec ob 7.45. — Vred, Lipovec ob 8.30. — Popoldne v Sred, Lipovec za vasi: Malj Lipovec, Boršt in Sela pri Ajdovcu ob 15.30. — V Dol, Ajdovcu za vasi: Dol, Ajdovec in Frata ob 16.45. — V Dol, Ajdovec, Podlipa in Brezova reber ob 17.30.

Dne 28. junija 1956:

Dopoldne v Laščah za vasi: Gradenc ob 6.30, Lašče in Kloppec ob 7.30. — Vel, Lipje ob 8.15. — Popoldne v

Hinjah za vasi: Hinje ob 15.30, Lazina in Vrh ob 16.30, Lopata ob 17.30.

Dne 29. junija 1956:

Dopoldne v Hinjah za vasi: Sela, Hrib in Pleš ob 6.30. — V Prevolah za vasi: Prevole ob 7.45. — Popoldne v Ratjah za vasi: Visele ob 14.30, Ratje ob 15.30. — V Zvirčah za vasi: Zvirčiče ob 17.15.

Dne 30. junija 1956:

Dopoldne v Smihelu pri Žu-

žemberku za vasi: Smihel ob 6.30, Dešča vas ob 7.30, Klečec ob 8.30. — Popoldne v Smihelu pri Žužemberku za vasi: Dražda vas ob 15. uri, Poljane in Plešivca ob 16.15. — V Vrhovem za vasi: Vrhovo in Vin pri Križu ob 17. uri, G. in D. Križ ob 18. uri.

Dne 1. julija 1956:

Dopoldne v Žužemberku za: Žužemberk (del) — 300 ljudi ob 6.30. — Popoldne v Žužemberku za: Žužemberk (del) — 116 ljudi ob 15.30, Zafara in Cvibelj ob 16.30, Budganja vas ob 17.30.

Dne 3. julija 1956:

Dopoldne v Žužemberku za Stransko vas in Praproče ob 6.30. — V Zaliscu za vasi: Zalisc, Replje in Arčelca ob 7.30, Reber ob 8.30, Volčja jama, Vrtača in Zavrh ob 9.30.

Dne 6. julija 1956:

Dopoldne v Sela-Sumberku za vasi: Sela-Sumberk in Log pri Žužemberku ob 6.30, Dolenji Podšumberk in Orlaka ob 7.30, Gor. Podšumberk in Babna gora ob 8.30.

V nedeljo bo IV. dolenjska regata

Letošnje leto je zelo pomembno v veslaškem sportu Jugoslavije. Bled bo v avgustu prireditelj največje veslaške prireditve v Evropi. Preko 20 držav bo sodelovalo na evropskem šampionatu. Veslaški klub Krka iz Novoga mesta pa priredi v nedeljo 24. junija ob 14. uri na Loku IV. DOLENJSKO REGATO, na katero je prevelj pokroviteljstvo predsednik OBLO tovariš Vale Maks.

Letošnja regata je tudi prvo srečanje slovenskih veslačev in zato ne moremo govoriti o njihovih močeh. Slovenskim veslačem pa se bodo pridružili tudi veslači Korane in Karlovca. Na regati bodo klubi tekmovali v 7 disciplinah in sicer v skiffu in četvercu za člane, žene, mladince in novince. Tekmovanje bo zaradi velike udeležbe, zanimivo in je težko napovedati kdo bo ekipni zmagoval, v kam bo »odvesljal« prehodni pokal.

Veslaški klub Krka vabi prebivalstvo novomeškega okraja, da si ogleda IV. dolenjsko regato!

lanskoletni ekipni prvak Slovenije, katere ekipe so najresnejši kandidati za prva mesta. Karlovska Korana mnogo obeta s članskim četvercem, enako ljubljanska Savica. Mnogo obeta, jo tudi skiffisti, kateri so dosegli že lepe uspehe v jugoslovanskem meritu. O ekipah klubov Slovenskega Primorja težko govorimo, ker letos nastopijo v spremenjenem sestavu. In domači klub Krka? Tekmovalne ekipe so precej spremenjene, ne in pomajane, ker so najboljši veslači odšli v JLA. V ženskem četvercu pa bodo nastopale nekatere članice, ki so na prvenstvu FLRJ leta 1954 osvojile III. mesto, klub pa bodo prvič zastopali tudi skiffisti.

Tekmovanje bo zaradi velike udeležbe, zanimivo in je težko napovedati kdo bo ekipni zmagoval, v kam bo »odvesljal« prehodni pokal.

Veslaški klub Krka vabi prebivalstvo novomeškega okraja, da si ogleda IV. dolenjsko regato!

V R E M E
ZA CAS OD 22. VI. DO 1. VII.
Sprva še nestalno vreme, od konca tega tedna dalje jasno poletno vreme. V drugi polovici prihodnjega tedna nekaikrat krajevne nevihte. V splošnem pa bo še dalje lepo poletno vreme.
(Napoved priredil V. M.)

Borba proti kriminalu

vključuje v svoje vrste slehernega poštenega državljan

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kreditorje, potrošnikom, ki dolgujejo zadržanim nad 5 milijonov 100.000 din. Posamezniki ne vrnejo dolgovi tudi po 2 letih. Na drugi strani pa dolgujejo KZ v okraju družbeni skupnosti nad 3 milijone din zaradi neplačanih gozdnih taks, prometnega davka, obresti itd. Stevilni so primeri ponesrebe v zadržanih, precej je zlorab uradnega položaja, nevestnega dela in slabega gospodarskega poslovanja. Precej besede imajo ponekod še vedno nakupovalci zadržanih, ki dvigajo cene in se okoriščajo s provizijami.

Več nadzorstva!

Vzrok za tako stanje je treba iskati v šibkih upravnih odborih zadržanih, ki se premalo zanimajo za delo poslovalcev in namestencev. Namestencem zadržanih dostikrat manjka moralno-politične trdnosti, kar jih zaveza v kriminal. Med 408 izvoljenimi člani upravnih in nadzornih odborov KZ v okraju je predkazanovanih 51 oseb; med 427 uslužbenih zadržanih pa je predkazanovanih kar 120 ljudi ali 28,1 odstotka vseh uslužbenecv (med slednjimi je 11 upravnikov KZ, 23 poslovodij, 19 lesnih manipulantov, 15 mojstrov in delavcev v obrtnih delavnicah). V zadržanih je torej precej neupravnih kadrov, v katerem so posamezniki, ki so nagajeni h kaznivim dejanjem. Ponekod združujejo v isti osebni več delovnih mest v zadržanih, nakupovalci pa imajo marsikaj preiskovalca pooblastila. K vsemu temu je treba prišteti še pomanjkljivo in neučinkovito zunanje nadzorstvo nad zadržanimi. Revizijski organi bi morali večkrat preizkusiti resnično vrednost dokumentov iz knjigovodskega in ostalega poslovanja, ne pa se zadovoljiti predvsem s formalno pravilnostjo.

Priložnost dela tatus so vsi tisti, ki imajo zares mnogo okolščin, ki olajšujejo kazniva dejanja v zadržanih. Med te spadajo skrajno slab pregled nad poslovanjem in obratnimi sredstvi ter zelo pomanjkljivo delo v trgovinah ter v njihovih blaginjskih poslovanjih.

Do raznih škodljivosti in kaznivih dejanj prihaja tudi na državnih posestvih predvsem po krivični odgovornosti uslužbenecv. Upravnik posestva v Zalogu je poveril čez 300 tisoč dinarjev in si privoščil dopust v Dubrovniku sredi največjega dela.

Lani je bilo v okraju obravnavanih 88 primerov nedovoljene trgovanja. V 24 primerih je bil predmet preprodaje les, v 17 razni kmetijski pridelki, v 15 živina, 16 primerov pa je bilo nedovoljenega trgovanja oziroma prekupčevanja s tujo valuto. S trgovino z lesom se okoriščajo kmetije in socialistična podjetja, z drvmi pa tudi tovarne. Področje Vinice, Semčica, Metlike, Suhe krajine in Skočjana slovi po valutarijih, ki nakupujejo zlasti dolarje in jih preprodajajo.

Področje, kjer čaka organe delavskega samoupravljanja obilo dela

Med 308 storilci gospodarskega kriminala je bilo lani v okraju 136 kmetov, 64 delavcev, 53 uslužbenecv, 2 obrtnika, 29 gospodinj in 24 ostalih poklicev. Med 64 delavci, ki so bili v postopku, je bilo kar 31 bivših obrtnikov, ki pa jih danes štujemo med delavce, ki so zaposleni v socialističnem sektorju. Pravih industrijskih delavcev je bilo obravnavanih komaj 8. V kriminalu zapadajo zlasti uslužbenecv v gospodarstvu, v postopku pa je bilo tudi 24 uslužbenecv državne uprave. Delavski svet in upravni odbori v okraju vprašanju kriminala v podjetjih še niso posvetili dovolj moči in skrbi. Izmed 72 obravnavanih primerov v lanskem letu so podjetja prijavila sama je 27 primerov gospodarskega kriminala, ostale primere pa so organi za notranje zadeve odkrili sami. Podjetja prijavljajo v glavnem le manjša kazniva dejanja, izogibajo pa se prijavam dejanj, ki so jih storili vodilni uslužbenecv (zloraba položaja, nevestno gospodarjenje itd.). Lani je bilo v postopku 75 oseb, izvoljenih v organe delavskega upravljanja v okraju. Izmed teh jih je bilo lani 48 tudi je obsojenih, pri ostalih pa je postopek letos še trajal. Poleg tega je bilo v postopku 31 oseb iz vrst vodilnih kadrov v podjetjih (7 direktorjev, 6 tehničnih direktorjev, 5 komercialistov in 16 delavcev in obratovalcev). Zelo nevaren je pomirljiv odnos do storitev kaznivih dejanj. Podjetja še vedno ne vlagajo oškodovanih zahtevkov in dajejo s tem potuho kriminalcem.

Sem moramo prišteti tudi slab odnos občinskih ljudskih odborov do splošnega ljudskega premoženja. V okraju imamo na primer 40 posestev, ki so bila zaplenjena raznim sodelavcem okupatorja in narodnim izdajalcem, pa jih uživajo bivši lastniki delno ali v celoti sami. V 8 primerih pa njihovi najbližji so

rodniki. Ponekod plačujejo le-ti občinskimi odbori malenkostne najemnine, druge pa uživajo zaplenjeno zemljo celo brezplačno. Izigravanje godnih obdobjev v teh primerih kaže na slab odnos odborov do splošnega ljudskega premoženja, ki še vedno ni zajeto v evidenco tako kot bi bilo moralo biti.

V klasičnem kriminalu je bilo največ dejanj zoper zasebno premoženje

Poleg naštetih dejanj gospodarskega kriminala so organi za notranje zadeve obravnavali lani tudi 816 dejanj »klasičnega kriminala«, kamor štejemo vsa druga kazniva dejanja. Med temi je bilo 220 kaznivih dejanj zoper življenje in telo, 398 kaznivih dejanj zoper zasebno premoženje, 87 kaznivih dejanj zoper splošno varnost ljudi in premoženja, 27 kaznivih dejanj zoper javni red in pravni promet, 27 primerov zoper svobodo in pravice državljanov, 23 kaznivih dejanj zoper čast in dobro ime, 14 kaznivih dejanj zoper osebno dostojanstvo in moralno, 10 kaznivih dejanj zoper zakonsko zvezo in rodbino ter 10 ostalih kaznivih dejanj. Zasebno premoženje v okraju je bilo s kaznivimi dejanji, ki jih je za 15 odstotkov več kakor v letu 1954, oškodovano za 21 milijonov 355 tisoč dinarjev.

Vidimo torej, da je bilo med temi kaznivimi dejanji storjenih največ tatvin, vlomov, goljufij, poškodovanja tujih stvari in podobno, kar znaša skoraj polovico vseh kaznivih dejanj vsega klasičnega kriminala. Tu je imela krimin. služba okraja največ dela, saj je bila v vseh takih primerih največkrat iskati neznanega storilca. Težjih vlomov v okraju ni bilo, navadne tatvine pa so resen problem predvsem zaradi svoje številnosti. Na deželi ljudje še vedno radi nasadajo raznim goljufom, ki preprodajajo tekstilno blago in podobno.

Med 38 požari, ki so povzročili za 27.309.000 dinarjev škode, je bilo 8 požigov, 8 požigov ob malomarnosti, 4 požari zaradi slabih dimnih naprav, 5 požarov zaradi kratkega stika, 4 požari zaradi otroških iger, 5 gozdnih požarov (zaradi isker iz lokomotiv) in 4 požari zaradi elementarnih nezdod. Največ požarov je bilo vsled malomarnosti in gradbenih pomanjkljivosti.

Hude in lahke telesne poškodbe, izvirajoče iz pretepotov in podobno, so še vedno največkrat posledica pijančevanja.

Narastajoče število prometnih nesreč — lani jih je bilo kar 91 — nas mora zaskrbeti. Saj je bilo samo lani 8 ljudi mrtvih, 31 tečaj, 14 pa lažje ranjenih, medtem ko znaša škoda na vozilih in objektih nad 3.700.000 din. V 42 primerih je prišlo do nesreč vsled vinjenosti voznikovov motornih vozil (23 primerov), kolesarjev (9), voznikovov vprežnih vozil (5) in pešcev (2). Vinjene osebe so navadno premilo kaznovane, bodisi pri sodniku za prekrške ali pa na sodišču. Mnogi nesreč so kriva tudi slaba, dotrajana vozila, slabe ceste oziroma cestni zavoji, predvsem pa nedisciplinirani potniki. Poučevanje mladine v prometni varnosti je pokazalo lepe uspehe in bo tajništvo za notranje zadeve s tako vzgojo nadaljevalo.

Izšli sta 8. in 9. številka Uradnega vestnika

9. junija je izšla 8. številka Uradnega vestnika novomeškega okraja, ki prinaša odlok OLO o sistematizaciji delovnih mest delavcev in uslužbenecv Veterinarske bolnišnice v Novem mestu, odlok OLO o sistematizaciji delovnih mest pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje, odlok OLO o dopolnitvi pristojbin za grobove na pokopališčih. V navedenem delu sta objavljene poročilo o delu Tržne inšpekcije OLO za prvo polletje 1955 in poročilo o delu veterinarske inšpekcije OLO za prvo polletje.

V 9. številki vestnika pa sta izšla 12. junija odlok OLO o razpisu nadomestnih volitev v okrajni zbor proizvajalcev in odlok OLO o izdelavi in potrditvi investicijskega programa za objekte, ki se financirajo iz sredstev, s katerimi gospodarske organizacije prosto razpolagajo. Objavljena je odločba OLO o imenovanju upravnega odbora okrajnega gozdnega sklada, odločba o določitvi upravnega odbora sklada za pospeševanje kmetijstva, statut okrajnega zavoda za socialno zavarovanje in

Končno moramo šteti k tej vrsti kriminala še pobege preko državne meje. Teh je sicer iz leta v leto manj; lani je pobegnilo čez državno mejo 19 ljudi (11 naravnost iz našega okraja, 8 pa iz drugih predelov v LRS, kjer so bili v službah). Večina ljudi je pobegnila zaradi avanturizma oziroma iz želje po skupnem življenju z že prej pobeglimi sorodniki.

Uspehi kriminalistične službe v okraju

V odkrivanju kriminala v gospodarstvu in raziskovanju kaznivih dejanj klasičnega kriminala so imeli organi za notranje zadeve lani precej dela, pa tudi uspehov. Prijavili so javnemu tožilstvu 71 odstotkov vseh dejanj, ki jih je obravnavalo tožilstvo. Začeli so z najtrajnejšim študijem posameznih gospodarskih panog v okraju, kar bo pomagalo preprečevati kazniva dejanja. Tesno sodelovanje z inšpekcijskimi službami na okraju in občinah je že doslej rodilo precej uspehov, še več pa jih bo, ko bodo te službe okrepile z novimi močmi. Utrditi bo treba tudi sodelovanje z revizijsko službo, ki doslej ni bilo vedno najplodovitejše.

ZAKONITOST JE POTREBNA, TODA ZA VSE!

Dogodek, ki je predzgodil tedenski razburil prebivalce Glavnega trga in ceste Komandanta Staneta, je odkril nezakonit način reševanja stanovanjskega problema v Novem mestu. Praviš prav, ni odkril nič novega, pač pa zaostri vprašanje nezakonitosti pri razdeljevanju prostih stanovanj.

Povsem nemogoče je brez napak reševati stanovanjsko vprašanje, če manjka v mestu skoraj polovica stanovanj. Na stanovanjskem uradu je namreč neresenih blizu 700 prošelj za stanovanja, vseh stanovanj v mestu pa je 1520. Vendar pri dodeljevanju prostih stanovanj ni bilo enotnega kriterija za najbolj upravičene prošelce. Eni prošelci čakajo že več let na dodelitev najskromnejših prostorov, drugi pa so si stanovanje menjavali precej po izbiri. Mnogo je bilo samovoljnih vselitv, ki jih nihče ni preganjal. Stanovanjska komisija ni imela prave besede, kot bi jo po zakonu morala imeti, ker so v nakazovanje posegali mimo komisije tudi drugi organi in predstavniki. Skratka, z redom in zakonitostjo se v stanovanjski politiki v Novem mestu ne bi mogli pohvaliti.

Najbolj žalostno pa je, da so se nezakonito, torej brez nakazila pristojnega stanovanjskega organa, vseljevali tudi ljudje, ki bi morali šteti za zakonite.

Tako se je dogodilo prejšnj teden, da se je neka stranka vselila v lastno novozgrajeno hišo. S tem je bilo izpraznjeno stanovanje v bloku na cesti komandanta Staneta. Če pred izselitvijo te stranke je hiša svet opozoril stanovanjski organ, da izda nakazilo za to stanovanje najbolj upravičeni družini, z to resnobo stanovanje je bilo že objuljeno dvočlanski družini, s čimer se njihovi sveti in smrti, bilo pa je tudi ve-

NOVOTEKS je že izdelal jesensko kolekcijo

Pred kratkim so v »Novoteksu« dokončno izdelali jesensko vzorčno kolekcijo, katero potniki že razkazujejo po vsej državi. Kolekcija je slika tovarne, po kateri se ravna trgovci in potrošniki.

Letošnja jesenska kolekcija vsebuje več novih artiklov z najrazličnejšimi deseni, ki se ravna po željah potrošnikov. Sestavljena je iz naslednjih artiklov:

Kašmir zavzema tudi v novi kolekciji vidno mesto in ima devet novih desenov. Jasna blaga za ženske plašče ima pet desenov. Multikolor blago za plašče ima 4 desene, Marina blaga za ženske obleke ima 9 novih barvnih desenov. Cortina blaga za moške in ženske bo imelo še 9 novih desenov, tako da jih bo skupno 18. Trokadero blaga za moške plašče je izdelano v treh desnih. Boule ima 6 desenov, Melita (rips), lahko letno blago za ženske obleke, bo imelo 9 novih desenov.

Poleg tega bomo izdelovali razne odevje, za našo bolnico pa specialne odevje Sanit.

Tako je naša tovarna omogočila trgovcem in potrošnikom, da si že sedaj ogledajo blago, ki si ga bodo izbrali za jesen.

Lep uspeh NOVOTEKSA na razstavi tekstila v Ljubljani

Na razstavi tekstilne industrije v Ljubljani, ki je bila pred nedavnimi, je »Novoteks« dosegel lep uspeh. Naša tovarna je razstavljala blago iz svoje mladanske kolekcije. Stevilni obiskovalci so se pohvalno izražali, ko so ogledovali okusno aranžirani paviljon, v katerem so bili lepi volneni izdelki — lahko letno blago in rute.

Tudi komercialni uspeh je bil

Zelo lep je uspeh odkritih kaznivih dejanj s področja klasičnega kriminala: uspešno je bilo raziskanih 921 kaznivih dejanj ali 86,7 odstotkov, nezakanih kaznivih dejanj pa je ostalo 141 ali 13,2 odstotka. Ta uspeh bi bil še večji, če bi oškodovanci pomagali organom javne varnosti pri njihovem težkem in odgovornem delu. Ljudje dostikrat nehoti zabrisajo sledove za storilci, ali pa organe Ljudske milice prepoznajo obvestilo o dogodku. Vsak državljan pa lahko pomaga pri delu organov za notranje zadeve; to je naša dolžnost in dokaz visoke zavesti, da hočemo izločiti in prevzgojiti tiste posameznike, ki rušijo red in mir v družbi ter škodujejo skupnosti in posameznikom s škodo na splošnem ljudskem in zasebnem premoženju.

O sklepih in ugotovitvah razširjene seje bo svet za notranje zadeve obvestil oba okrajna zborništva naše družbe in njegove probleme poznali vsi, ki so sodegovorni za ustvarjanje sodegovorni za ustvarjanje množičnih organizacij, da bi to važno področje naše družbe in njegove probleme poznali vsi, ki so sodegovorni za ustvarjanje socialistične družbe.

KANŽARSKI RUDARJI SE PRAVLJAJO NA SVOJ PRAZNIK

Kakor vsako leto, tako se tudi letos pripravljajo rudarji iz Kanžarskega okraja na letošnji praznik rudarstva. 1. julij, »Dan rudarjev« praznujejo vsi slovenski rudarji v spomin na predvojnne borbe s kapitalističnimi izkoriščevalci delovnega človeka. Ta dan spominja rudarje na veliko glavnostno stavo leta 1934, katero so začeli hrastovski rudarji in ki je zajela trboveljski in zagorski rudnik.

Posebni pripravljalni odbor na kanžarskem rudniku je ob sodelovanju sindikalne organizacije in DFD »Svoboda« pripravil za to praznovanje zelo pester program. Otvoritev slavnosti bo že v nedeljo, 24. junija s kolearsko dirko, v kateri se bodo pomerila mošva črnomeljski, kanžarski in zagorski rudarji. Med tednom bodo nadaljevala s tekmovalnim mošva podjetij in ustanov se v naslednjih športnih disciplinah: v streljanju zračno puško, v odbojki, namizni tenisu, badmintonu, v zmagovalcu iz vseh disciplin bo na praznik podeljen prehodni pokal, katerega hrani iz preteklega leta rudnik.

V nedeljo, 1. julija bodo v Kanžarskem rudniku novo očiščeno igrišče, s tem bo poskrbljeno, da se bodo veselili in živahni otroci umaknili iz stanovanjske kolonije ter bo imel utrujeni rudar iz nočne izmene tudi preko dneva mirne počitnice. Sedem dni bodo za to nedeljo pripravili rudarji tudi veliko zabavo v prijetnem smrečkovem gozdičku v Kanžarski reki povabil k sodelovanju in razvedrilu slehernega, ki je voljan preživeti veselo popoldne v njihovi sredi.

3. julija se bodo zbrali vsi rudarji k skupni proslavi. Pred proslavo bo slavnostna seja delavskega sveta rudnika. B. P.

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Prostovoljno gasilsko društvo v Metliki je najstarejše društvo te vrste v Sloveniji, saj je iz nekaterih prvih ohranjenih seznamov članstva razvidno, da je Metlika že 18. sept. 1898 imela 27 organiziranih članov. Zato mogamo to leto smatrati za ustanovno leto tega najstarejšega gasilskega društva pri nas, kajti podobna gasilska društva v Ljubljani, Ptuj, in Laškem so bila ustanovljena šele naslednje leto.

Društvo je bilo v začetku pod nadzorstvom mestne občine in je bil vsakokratni župan hkrati tudi nadpoveljnik društva. Prvi tak nadpoveljnik je bil župan Feliks Anton Hess, poveljnik pa lekarinar Ferdinand Matler. Zelo pod četrtnim poveljnikom, učiteljem Francem Schönbrunnom l. 1878 pa so zaradi nediscipline nastala v društvu trnjava, nakar je na splošno željo prevzel poveljstvo občinski tajnik Leopold Gangl, ki je v društvu uvedel strogo vojaško disciplino. Kljub ostri disciplini je zabeleženo članstvo društva sli v 1933 do 1944, kar so jih uničili Nemci, oziroma so zgoreli ob sovražnem vdoru v Metliko. Društvo je ponovno zaživel l. 1945, ko je prevzel dolžnost predsednika Dr. Jož. Makar, poveljnik mesta pa Pavel Pavlovčič. Za njim je bil poveljnik Jože Škof, nato Martin Črnogelj, danes pa poveljuje gasilec Anton Okorn.

Društvo je v 87 letih svojega obstoja uspešno sodelovalo pri številnih številnih delih in rešilo na stotine milijonov ljudskega premoženja.

Stevilo članstva je bilo v raznih letih različno. Ob ustanovitvi je stelo društvu 27 članov, l. 1930 jih je imelo kar 107. Letos pa šteje 62 članov, muzej je 24. junija v gradu odprl razstavo o metliškem gasilstvu na kateri bo prikazan razvoj društva od njegovih prvih začetkov do danes. Eden najstarejših članov tega društva, obsojenec vojni, je bil Ivan Drobnič, pa je poleg obilne zgodovine metliških gasilcev zadnji mesec napisal tudi igro o metliškem gasilstvu, kjer je v sedmih krajših slikah prikazal razvoj društva od njegove ustanovitve do l. 1898, ko so metliški gasilci dobili svojo dosedajšnjo zastavo. Ta dramatični historij pod naslovom »Kako so Metličani ustanovili gasilsko društvo, pa bodo prikazali metliški igralci na slavnosti gasilski akademiji, ki bo 28. junija v Telovadnem domu.

Metličani se sedaj vabijo vse prijatelje gasilstva in Bele krajine, da se udeležijo njihovega slavnostnega srečanja, ki bo 1. julija in da z njimi po dolgodanski svečanosti prežive prijeten dan na metliškem Pungertu.

Največ vina popijejo v Rimu

Z anketo so ugotovili, da je Rim še vedno mesto, kjer se popije največ vina. Lani so ga popili najmanj kot milijon in 440 hl! To pomeni, da so ga popili vsak dan povprečno četril litra na prebivalca.

Na elitni modni reviji smo bili zastopani z devetimi modeli, ki so odlično uspeli in želi odbravnanje gledalcev.

Velika razstava tekstila v Ljubljani je ponovno potrdila ugled, ki ga uživamo med ojemalci. Se nadalje jih bomo presenečali z novimi artikli, predvsem s takimi, kot si jih sami želijo.

Slavko Dokl

Za ustvarjalno sožitje in socializem

V torko so bili v Moskvi zaključeni jugoslovansko-sovjetski državniški razgovori, v sredo pa so podpisali skupno poročilo o razgovorih.

Ker v času, ko to pišemo, skupno poročilo še ni objavljeno, se bomo zadržali na govorih, ki sta jih imela predsednik Tito in prvi sekretar CK KP SZ Hruščev v torko na velikem mitingu v Moskvi pred 90.000 Moskovčani. Zaradi večje preglednosti in sprito pomanjkanja prostora se bomo omejili samo na najbolj bistvena vprašanja, ki so bila predmet razgovorov.

PRIJATELJSTVO: Tovariša Tito in Hruščev sta se strinjala, da so prijateljski stiki med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo zakonitost v minulosti, predvsem v skupnem boju proti fašizmu. Te trdne podlage prijateljstva ni bilo moč zbrisati s sporom leta 1948.

BEOGRAJSKA DEKLARACIJA: V tem letu dni po podpisu beograjske deklaracije Tito-Bulganin je bil storjen v stikih med obema deželama velikanski korak naprej. Načela, zapisana v deklaraciji, so izpricala svojo pravilnost in bila posledno splošna.

VOJNA IN MIR: Zdal ni več neposredne vojne nevarnosti. Ta nevarnost sicer še ni popolnoma odstranjena, vendar se je od nas oddaljila. To je treba pripisati vztrajnemu prizadevanju vodilnih državnikov velikih držav. Zdal gre za to, da popolnoma odstranimo sleherni vojni nevarnost.

RAZOROŽITEV: Da bi pa lahko narodi raznih dežel, je poudaril predsednik Tito, uživali sadove takšne miroljubne mednarodne politike, je potrebno, da dosežemo čimprej sporazum o razorožitvi. Ljudje se namreč ne boje samo vojne, marveč tudi velikanskih bremen, ki jim jih nalaga tekmovalje v orožarstvu. Sklep sovjetske vlade o zmanjšanju orožnih sil za 1.200.000 mož je očitljiv in neovržen dokaz miroljubnih težnj sovjetske vlade in ljudstva. Prav bi bilo, da bi temu ukrepu sledile tudi druge države.

NEMSKO VPRAŠANJE: Doslej je, je rekel tovariš Tito, o tem vprašanju govorili brez sodelovanja nemškega naroda. Ta pa ima pravico kot prvi spregovoriti o tem svojo besedo. Proces združitve Nemčije pa je treba presojati popolnoma realistično. Ne smemo namreč prezreti dejstva, da obstojita dve državi, Zahodna in Vzhodna Nemčija. Zato bi bilo napačno, če ne bi priznali individualnosti državnega organizma Vzhodne Nemčije. Ravno s tega stališča je treba omogočiti, da si bodo vladi in narodi obeh dežel prizadevali, da bodo postopoma uredili vprašanje svoje združitve v skladu z novim položajem.

EVROPSKA VARNOST: Tudi to vprašanje je treba obravnavati z vso resnostjo. Žalostna minulost, je rekel predsednik Tito, je namreč še živa v spominu evropskih narodov. Treba je razumeti, da se evropski narodi boje negotove prihodnosti. Evropska varnost pa se ne tiče samo v Evropi živčih narodov, marveč tudi vsega sveta.

UNIVERZALNOST OZN: OZN glede na velikansko vlogo, ki jo je imela doslej, še zmeraj nima univerzalnega značaja. Prav v tem tiči vzrok, da ne more tako uspešno izpolnjevati svoje dolžnosti, kakor bi bilo to možno, če bi bile vse države vključene v to organizacijo. V OZN je treba predvsem sprejeti največje države na svetu — LR Kitajsko, pa tudi vrsto drugih dežel.

NAŠA ZUNANJA POLITIKA: Ta naš obisk, je rekel tovariš Tito, je logično nadaljevanje naše zunanje politike, težeče za sodelovanjem z vsemi deželami, ki hočejo to na enakopravni podlagi. Izraz težnje je, da bi se več prispevali k okrepljeni miru na svetu in k mednarodnemu sodelovanju. To pa nikakor ne pomeni, da bo hotela Jugoslavija zdaj pokvariti stike z drugimi državami, ker bi to nasprotovale načelom naše zunanje politike. Druga stvar je, če komu ni po volji naše prijateljstvo s Sovjetsko zvezo. V tem primeru takšnim ljudem na moremo pomagati.

ISTI ČILJI: Naša pot v socializem se nekoliko razlikuje od poti ZSSR, toda naš cilj je isti, razlike v poteh pa ne morejo biti ovira, da dežele, ki grade socializem, ne bi najtesneje sodelovale v vprašanjih njegove izgradnje.

SODELOVANJE MED ZKJ IN KP SZ: V odnosih med obema partijama, je rekel Tito, je treba najti oblike, ki bodo najbolj ustrezale okrepljeni in razširjeni medsebojnega sodelovanja, pa tudi sodelovanja različnih delavskih in drugih naprednih gibanj na svetu. Tudi Komunistična partija Sovjetske zveze, je rekel tovariš Hruščev, sodi, da je nujno potrebno ustvariti aktivne stike in sodelovanje med KP SZ in ZKJ. O tem bo objavljeno skupno poročilo.

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Metliški gasilci bodo dobili novo zastavo

Za ustvarjalno sožitje in socializem

V torko so bili v Moskvi zaključeni jugoslovansko-sovjetski državniški razgovori, v sredo pa so podpisali skupno poročilo o razgovorih.

Ker v času, ko to pišemo, skupno poročilo še ni objavljeno, se bomo zadržali na govorih, ki sta jih imela predsednik Tito in prvi sekretar CK KP SZ Hruščev v torko na velikem mitingu v Moskvi pred 90.000 Moskovčani. Zaradi večje preglednosti in sprito pomanjkanja prostora se bomo omejili samo na najbolj bistvena vprašanja, ki so bila predmet razgovorov.

PRIJATELJSTVO: Tovariša Tito in Hruščev sta se strinjala, da so prijateljski stiki med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo zakonitost v minulosti, predvsem v skupnem boju proti fašizmu. Te trdne podlage prijateljstva ni bilo moč zbrisati s sporom leta 1948.

BEOGRAJSKA DEKLARACIJA: V tem letu dni po podpisu beograjske deklaracije Tito-Bulganin je bil storjen v stikih med obema deželama velikanski korak naprej. Načela, zapisana v deklaraciji, so izpricala svojo pravilnost in bila posledno splošna.

VOJNA IN MIR: Zdal ni več neposredne vojne nevarnosti. Ta nevarnost sicer še ni popolnoma odstranjena, vendar se je od nas oddaljila. To je treba pripisati vztrajnemu prizadevanju vodilnih državnikov velikih držav. Zdal gre za to, da popolnoma odstranimo sleherni vojni nevarnost.

RAZOROŽITEV: Da bi pa lahko narodi raznih dežel, je poudaril predsednik Tito, uživali sadove takšne miroljubne mednarodne politike, je potrebno, da dosežemo čimprej sporazum o razorožitvi. Ljudje se namreč ne boje samo vojne, marveč tudi velikanskih bremen, ki jim jih nalaga tekmovalje v orožarstvu. Sklep sovjetske vlade o zmanjšanju orožnih sil za 1.200.000 mož je očitljiv in neovržen dokaz miroljubnih težnj sovjetske vlade in ljudstva. Prav bi bilo, da bi temu ukrepu sledile tudi druge države.

NEMSKO VPRAŠANJE: Doslej je, je rekel tovariš Tito, o tem vprašanju govorili brez sodelovanja nemškega naroda. Ta

Uspela operacija srca

Izreden uspeh zdravniškega kolektiva s primarijem dr. Bajcem na čelu

Da imamo v novomeški bolnišnici nekaj visokokvalificiranih zdravnikov—specialistov in zelo sposobnih ostalih zdravstvenih kader, se je prepoznalo že mnogo bolnikov, ki so se semkaj zatekli po zdravje. Poleg strokovne usposobljenosti, odlikuje celoten kolektiv še globoka zavest in čut odgovornosti, da bolnemu človeku čim prej vrne zdravje. Skrajno požrtvovalno prizadevanje posameznikov in celotnega kolektiva sta pri tem velikega pomena. Prav zato so uspehi v novomeški bolnišnici veliki in se lahko merijo z uspehi mnogo bolj razvijenih zdravstvenih ustanov. Nad pet tisoč operacij letno, med njimi veliko zelo težkih, je najboljši dokaz uspešnega dela tega kolektiva v službi zdravih delovnih ljudi.

Med največje uspehe pri operacijah na kirurškem oddelku bol-

nišnice pa spada nedavna operacija srca, ki je popolnoma uspešna. Take operacije so doslej zelo redke tudi na najbolj moderni opremljenih zdravstvenih zavodih, zato je za tako podeželsko bolnišnico in njen kader toliko večji uspeh.

Na oddelku se je zatekla 50-letna pacientka iz Mokronoga, ki je imela zaraščene srčne zaklopke, posledico revmatizma. To ovirala redni krvni obtok. Takih bolnikov je veliko in za večino njih je doslej veljalo, da jim ni pomoči. Ta operacija pa je ovrgla tako mišljenje. Po temeljitem pregledu stanja pacientke in boleznih, ki je terjala mnogo dela in truda, so se odločili za operacijo srca po načelih najsoodobnejše medicine, ki jih tudi v novomeški bolnišnici poznajo in se po njih ravna.

Za operacijo so se poslužili najsoodobnejše načina narkotiziranja — ohladitve. Telesno toplota pacientke, ki je normalno 37 stopinj, so znižali na 28 stopinj. Operacijo je napravil znani kirurg-specialist primarij dr. Oton Bajc. Asistirala sta dr. Mastenova in dr. Šavelj, za narkozo je skrbel dr. Stalcer, elektrografično kontrolo utripanja srca pa je opravljal primarij internega oddelka bolnišnice dr. Kosce. V celoti je sodelovalo pri operaciji devet ljudi, traja pa eno uro in dvajset minut.

Uspela operacija je gotovo iz-

reden uspeh kolektivnega prizadevanja zdravstvenega kadra in njegove strokovne usposobljenosti, hkrati pa uspeh primarija dr. Bajca, do katerega imajo bolniki upravičeno zaupanje.

Štirinajst dni po operaciji smo obiskali operirano tovarišico Pun-gačevro iz Mokronoga. Počutila se je prav dobro. Najbolj jo je skrbelo, kako bi se dovolj zahvalila zdravstvenemu osebju oddelka, še posebej primariju dr. Bajcu za v resnici podarjeno življenje. Brez operacije ne bi več dolgo živea.

Bašlova mama je imela tudi za Tončka dovolj kruha...

Nad vse lep primer razumevanja in sične dobrote smo imeli letos na šentjernejski šoli. V I. b razredu pri učiteljici Goršeti-ovi je bilo vpisanih 41 učencev in učenk. Ob priložnosti šolskega leta so matere vodile svoje ljubljene v šolo in jih pripravljale razredničarki. Prišla je tudi Bašlova mamica s svojim prvorojencem. Prosila je učiteljico, naj čuva njenega Janečka, ker je bolj šibak. Med pogovorom je prišel mimo mali, izredno slabotni Tonček. Bašlova mati se je poznala znanj in zvedela, da je iz ubožne družine s številnimi otroki, ki so slabo hranjeni in večkrat brez kruha. Dobrosrčni Bašlovi mami se je fantek zasmilil in dejala je: »Tri otroke imam — nikdar niso lačni. Ko bom rezala kruh za

svoje, bom odrezala še za Tončka. To svojo obljubo je zvesto izpolnjevala vse leto.

Po materinih besedah in priporočilu se je Janeček oklenil slabotnega Tončka in postala sta najboljša prijatelja. Tonček ni bil več osamljen in zapuščen in nikdar mu ni manjkalo kruha. Janeček je vsak dan v šolo prinašal po dva kosa dobrega domačega kruha, police, večkrat tudi mesa ali kar so pač dobrega doma imeli. Če kruh kdaj pravočasno ni bil pečen, je mati dala Janečku denar, da je pri peku kupil štruco za oba. In vedno večji kos dobil Tonček. Kadar ga ni bilo v šoli mu je Janeček po šolskem poslal kruh domov.

A ne samo z malico, tudi sicer je dobri Bašlova mati skrbela za Tončka kot za svojega otroka. Kadar so šli otroci k šolski kino-predstavi, je plačal Janeček za oba, kupil mu je nekaj

Ali poznamo taborništvo?

»Poletje je... V sončnem toplu noči, sredi planjave, obrobene z obrisi šotorov, so se zasvetile iskre in nazadnje je poskočil še plamen tabornega ognja. Takrat odmevajo vrhovi hribov od zvoka pesmi tabornikov, celo poto-

ček se je pritisnil, kakor da bi prisluškoval pripovedovanju, pesmim, smehu in šalim — radostnemu življenju mladega rodu, in ko se trudne oči začeno zapirati, ostane še samo ogenj, ki osvetljuje budne stražarje. Zadnji

meških tabornikov od jeseni 1951 do maja 1956:

Od prvih 7 članov je naraslo število članov v teh 5 letih že skoraj na 200. Rod gorjanskih tabornikov je imel v teh letih nad 1280 vodovnih sestankov in 250 vodovnih izletov, čez 100 družinskih zborov in izletov ter 17 izletov in zborov rodu. Organiziral je 4 velike tabore na Otočcu, Vinici in Košcu ob Kolpi, več partizanskih pohodov na Frato, Gorjance, po Belj krajini, bil na zletu ZTS na Okroglici, Ostrožnem in v Ljubljani. Letos je začel uvajati taborništvo tudi med vajeništvom in namuščenim mladino. V juliju in avgustu bo organiziral 2 tabora v Medvedju ob morju, konec avgusta pa prireditelj partizanskih pohodov čez Dolenjsko v Kumrovac, kjer bo IV. zlet ZTS. V tem suhem naštevanju je seveda skrito bogato življenje delavne organizacije.

V Črnomlju, Metliki, Šentjerneju in Straži-Toplicah naj zažive nove taborniške enote!

Pred dnevi je bil v Novem mestu iz vrst starejših tabornikov ustanovljen Dolenjski taborniški svet z nalogo, da razširi taborniško organizacijo tudi v druge dolenjske kraje. Povabil je občinske odbore SZDL, LMS, obč. sindikalne svete ter vodstva gimnazij

Take so zaključne besede uvo. da drobne, a prezanimive knjižice »Ali poznaš taborniško organizacijo?«, ki jo je lani izdalo Združenje tabornikov Slovenije. Ali jo res poznamo? Na Dolenjskem prav gotovo premalo, čeprav segajo začetki novomeškega taborništva v jesen 1951, pred vojno pa je delal v Novem mestu Trdinov steg skavtov.

Take so zaključne besede uvo. da drobne, a prezanimive knjižice »Ali poznaš taborniško organizacijo?«, ki jo je lani izdalo Združenje tabornikov Slovenije. Ali jo res poznamo? Na Dolenjskem prav gotovo premalo, čeprav segajo začetki novomeškega taborništva v jesen 1951, pred vojno pa je delal v Novem mestu Trdinov steg skavtov.

LETO DRUGO

NOVO MESTO 13. maja 1956

STRELA

LIST NOVOMEŠKIH TABORNIKOV • IZHAJA ŠTIRINAJSTO DNEVNO

Naslovna stran ciklostiranega časopisa novomeških tabornikov

Kaj nudi taborništvo svojim članom? Z eno besedo vse, kar si želi mlad človek. Kdo izmed mladih ljudi ne bi bil rad dober v srcu in misli, h, borben, samostojen, iznajdljiv, skromen, discipliniran, kdo ne pohiti rad v prirodo in se tam izživlja v vzajemnem delu ter različnih spretnostih? Taborniška organizacija uči spoznavati svoje člane prirodo, odvajja mladino od škodljivih razvad, zlasti pijančevanja in kajenja, uči tabornike življenja v naravi, prirejanja taborjenja, izlete in potovanja, goji vse zdrave športne in taborniške igre, ima za člane različne zanimive izpite in veščine, navaja svoje člane k zdravemu življenju in higieni, uči jih prve pomoči v nesrečah ali boleznih, sodeluje v JLA, z ljudsko tehniko itd. Dolgo bi lahko naštevali oblike dela, s katerimi dosega organizacija svoje namene.

Kdo je lahko član te organizacije? Vsi, prav vsi, od sedmega do 77. let! Samo nagnen je treba prinesiti s seboj, vse ostalo najde človek v organizaciji. Predvsem pa je organizacija namenjena mladini. Pogledimo v dveh treh stvkih delo novo-

Taborniška organizacija ponuja roko mladini v krajih, kjer doslej tabornikov niso poznali. Občinski odbori LMS, SZDL in sindikati, omogočite in podprite te plemenite načrte, mladina vam bo hvaležna!

Kača v kravjem želodcu

Krava Božidarja Nikoliča iz vasi Aleksandrovec pri Požarevcu je začela nenadoma hirati. Lastnik je poklical veterinarja, ki je menil, da je krava metljava in ji tudi dal zdravila proti tej bolezni. Tri dni nato je šla od krave skupno z blatom mrtva kača, dolga en meter. Kača ni bila strupena. Takoj potem je krava ozdravela in se hitro popravila.

Pomembne arheološke najdbe v Metliki

Ob državni cesti, ki pelje iz Metlike na železniško postajo, se nekako na sredi poto dviga nad cesto nizki hriboček, ki na drugi strani v širokih terasah

pada proti železniški postaji. Ta hriboček, imenovan Borštek, je bil pred desetletji poraščan z gozdnim drevjem in bil tako priljubljena izletniška točka Metličanov, ki so tu prirejali svoje čitalniške, sokolske in pevške veselice. Danes pa je ta Borštek, na katerem so že davno posekali drevje, v posesti metliške vojaške garnizije.

Ze v prejšnjih desetletjih so ljudje tod pri oranju večkrat našli na razne lončene posode, l. 1952 pa je arheolog Vinko Stribar odkopal veliko žaro. Se isto poletje so vojniki pri kopanju jarkov našli na novogrobno in o najdbi obvestili Belokranjski muzej, ki je za svoje zbirke rešil dve lepi žari. Te slučajne najdbe pa so ključale po sistematičnem raziskovanju in tako se je letos uprava Belokranjskega muzeja odločila, da preišče to ilirsko nekropolo

Vodstvo tukajšnje garnizije je šlo upravi muzeja velikodušno na roke in je dalo pri izkopavanjih brezplačno na razpolago vsa delovna sila, medtem ko je strokovno vodstvo izkopavanja prevzel kustos Narodnega muzeja v Ljubljani arheolog Vinko Stribar.

Z delom so pričeli v začetku junija in so že prva izkopavanja prinesla prav zadovoljive rezultate. Po doslej odkritih grobovih moremo grobišče na Borščku postaviti v začetek prvega tisočletja pred našim štetjem. Prav ta doba pa je pri nas najmanj raziskana, saj je na primer belokranjski Kučar, ki je v mnogih muzejih zastopan z zelo bogatim materialom, več stoletij mlajši. Odkrivanje te najstarejše ilirske dobe pa je pravzaprav glavni namen letošnjega arheološkega raziskovanja v Metliki.

Hudi zločini mladoletnikov v ZDA

V kraju Bradenton je pred kratkim 13-letna učenka 8. razreda Joana Jackson s puško ustrelila svojega 50-letnega očeta. Ta ji je prepevala gledanje televizijskega programa in jo poslal spat, ker je bilo že pozno. Joana je res šla v svojo sobo, toda vrnila se je s puško, pomnila na očeta in ga ubila s prvim strelom. Po dejanju se je zaklenila v kopalnico, kjer jo je dobila policija.

Se hujši zločin je storil 11-letni deček v mestu Mansfield. Deček je bil doma tepen in je napravil načrt za maščevanje. Čakal je prijatelja, da domači niso bili skupaj. V spalnici je s puško ustrelil mater, zunaj hiše pa še očeta in 14-letnega brata. Trdijo, da je otrok normalno razvit in da je v šoli dobro napredoval. Postali so ga na opazovanje.

Vroči vrelci posledica potresa

Močan potres v Kaliforniji, ki je bil pred kratkim, je povzročil v sosednji mehiški pokrajini Dolnja Kalifornija nastanek vročih vrelcev. Znanstvena odprava, ki je odšla na kraj, je ugotovila, da je v puščavi, kjer doslej ni bilo vode, nastala razpoka, 30 cm široka, dober meter globoka in 28 km dolga, iz katere vre vroča voda. Na minuto jo priteče 20.000 litrov.

Drage nočnine v Parizu

V znamenju pričakovanja večjega dotoka ameriških turistov, so cene gostinskih uslug v Franciji zvišali za 10 do 50 odstotkov. Cene so dvignili tudi v Italiji. Trdijo, da bo zaradi visokih cen porabil ameriški turist v Parizu okoli 30 dolarjev dnevno. Soba v prvorazrednem hotelu v Parizu stane 15 do 20 dolarjev za noč. Poročajo, da bo letos odšlo v Evropo na odhiti nad 550.000 Amerikancev, od tega 125.000 z lastnimi avtomobili.

Dopisujte v DOLENJSKI LIST!

Priredil in
marisal
Saša Dobrila

V SAMOTAH PRAGOZDA

73.

Za Roka je bila to največja pohvala, kar jih je mogel dati. Vzel je palčice, ki si jih je že prej pripravil in osušil, ter si prišel izdelovati puščice. Na njihove konce je pritril prav ostru kose kremana, iz brezovega lubja pa si je pripravil tul. Starodavno orožje Indijancev in starih lovcev je bilo nared.

76.

Ko je Vilče pripeljal Roka k drevesu s čebalami, je ta pogumno splezal nanj. V votlini je segel kar z roko. Čebelo so se vsule iz dupla in v gručah se dale Indijancu po plečih. »Saj ga bodo vendar umorile!« je ves preplašen vpil Vilče pod drevesom, ko je opazoval brendčič roj.

74.

Ko je imel vse gotovo, je začel preizkušati lok. Najprej je napolnjenega, nato pa se je položil na tvevno puščico, ki jo je skrbno izbral iz tula, pomiril in sprožil. Prilietela je v sredino palice, prav na mesto, kamor so prej prilieteli Vilčetovi kamni. Za prvo puščico jih je poslal prav tja še pet.

77.

Tisti hip se je spustila truma čebel navzdol in bliskovito napadla Vilčeta. Kot bi ga ustreli, je fant z glasnim krikom poskočil, zletel v grmovje in se zaril v kup listja. Ni utegnil niti odgovoriti Roku, ki ga je vabil, naj pride za njim na drevo, da se naje medu.

75.

Spet je deblo podre breze dalo Roku lubje, da je napravil iz njega posodo za med. Kos lubja je na vogalih dvakrat prepognil in ga spel s trni. »Drevo ti že pokažem.« je dejal nato Vilče, »prav med boš pa kar sam splezal! Saj te je tvoj stric — veliki poglavar gotovo naučil tudi čebelarstva.«

78.

Pod listjem je nepremično ležal, dokler niso jezne čebele odletele v duplo, nato pa se je vrnil k njunemu bivališču. Kmalu za njim je prišel Rok s posodo, polno satovja in medu. Vilče je bil tako besen na čebelo, ki so ga opikale, da mu med kar ni teknil.

Mešan pevski zbor PD Janez Trdina iz Šmihla pri Novem mestu je priredil 3. junija svoj prvi koncert narodnih, umetnih in partizanskih pesmi. Zbor, ki ga vodi učitelj Ludvik Ahačič, se je predstavil kot ubran kolektiv dobrih pevcev.

V TEDNU LJUDSKE TEHNIKE BO V LETOSNJI JESEN V NOVEM MESTU FOTOAMATERSKA RAZSTAVA

h kateri vabi Okrajni odbor Ljudske tehnike v Novem mestu vse fotografe-amaterje in fotografska amaterska društva ter krožke, izven konkurence pa lahko sodelujejo na razstavi tudi poklicni fotografi.

NAJBOLJŠE RAZSTAVLJENE FOTOGRAFIJE BODO NAGRAJENE:

1. nagrada	10.000 dinarjev
2. nagrad po	5.000 dinarjev
5. nagrad po	2.000 dinarjev

in 5 knjižnih nagrad.

Udeleženci razstave naj pošljejo fotografije s področja gospodarstva, kulturno-prosvetnega, športnega in ostalega udejstvovanja, zlasti pa pokrajinske, socialne in zgodovinske motive ter ostale posnetke iz vseh krajev Dolenjske.

Fotografije, namenjene za razstavo, morajo biti v formatu vsaj 22 x 18 cm, lahko pa so tudi večje. Poslati jih je treba

najkasneje do 15. avgusta 1956 na naslov:

OKRAJNI ODBOR LJUDSKE TEHNIKE, NOVO MESTO.

Vse podrobnejše informacije lahko dobe zainteresirani pri tov. Maksu Sornu, OLO v Novem mestu. Po razstavi bodo fotografije vrnjene lastnikom.